

P6_TA(2005)0381

Perspektywy stosunków handlowych UE/Chiny

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie perspektyw stosunków handlowych pomiędzy UE i Chinami (2005/2015(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając VII szczyt UE-Chiny, który odbył się 8 grudnia 2004 r. w Hadze,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie sprzedaży broni do Chin ⁽¹⁾,
  - uwzględniając dokument przewodni Komisji w sprawie polityki w zakresie dojrzewającego partnerstwa — wspólnych interesów i wyzwań w stosunkach pomiędzy UE a Chinami (COM(2003)0533),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie sytuacji praw człowieka Tybetańczyków ⁽²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 kwietnia 2002 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii UE wobec Chin: Wprowadzanie w życie komunikatu z 1998 r. oraz dalsze kroki na rzecz bardziej skutecznej polityki UE (COM(2001)0265) ⁽³⁾, w której uwzględnione zostało sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie wprowadzenia w życie komunikatu „Budowanie kompleksowego partnerstwa z Chinami” (COM(2000)0552),
  - uwzględniając decyzję podjętą na IV Konferencji Ministerialnej Światowej Organizacji Handlu (WTO), która odbyła się w Doha (Katar) w dniach 9-14 listopada 2001 r. w sprawie przyjęcia Chin i Tajwanu do WTO,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2001 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady określającej stanowisko Wspólnoty, na forum konferencji ministrów powołanej na podstawie porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu, w sprawie przystąpienia Chińskiej Republiki Ludowej do Światowej Organizacji Handlu (COM(2001)0517) ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 stycznia 2000 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Chinach ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz opinię Komisji Spraw Zagranicznych (A6-0262/2005),
- A. mając na uwadze, że szybki rozwój Chińskiej Republiki Ludowej w ciągu ostatnich dwudziestu lat miał znaczny wpływ na handlowe i gospodarcze stosunki między UE i Chinami oraz że w ogólnym rozrachunku Chiny są aktualnie drugim co do wielkości partnerem handlowym UE po Stanach Zjednoczonych; mając również na uwadze, że w 2004 r. UE miała w stosunku do Chin deficyt w wysokości 78,5 mld EUR, większy niż wobec jakiegokolwiek innego partnera handlowego, oraz że jest to odzwierciedleniem między innymi utrudnień w dostępie do chińskiego rynku,
- B. mając na uwadze, że Chiny stały się członkiem WTO w roku 2001, zmniejszając swoje średnie bariery taryfowe i pozataryfowe w wyniku zobowiązań podjętych w WTO, co doprowadziło do wzrostu europejskich projektów inwestycyjnych w Chinach oraz mając na uwadze, że w niektórych przypadkach utrzymuje się jednak ochronę chińskiego przemysłu krajowego,
- C. mając na uwadze, że poprzez przystąpienie do WTO i otwarcie się na handel międzynarodowy najludniejsze państwo na Ziemi stało się kluczowym czynnikiem światowej wymiany handlowej oraz że wpływ produkcji 1,3-miliardowego narodu może tylko wzrastać; mając również na uwadze, że inne kraje z dużą liczbą ludności (jak Indie, Brazylia, Indonezja i wiele innych) muszą zmienić obecny ranking krajów-eksporterów,

⁽¹⁾ Dz.U. C 91 E z 15.4.2004, str. 679.

⁽²⁾ Dz.U. C 31 E z 5.2.2004, str. 264.

⁽³⁾ Dz.U. C 127 E z 29.5.2003, str. 652.

⁽⁴⁾ Dz.U. C112 E z 9.5.2002, str. 313.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 304 z 24.10.2000, str. 209.

Czwartek 13 październik 2005

- D. mając na uwadze, że założeniem wymiany handlowej między UE i Chinami jest strategiczne partnerstwo przy wzajemnym dostępie do rynku w oparciu o zasady WTO i uczciwą konkurencję,
- E. mając na uwadze, że Chiny niewłaściwie stosują się do zasad WTO, a zwłaszcza to, że obchodzą zakaz pomocy państwowej dla eksportu, naruszają prawo o ochronie własności intelektualnej, odmawiają przyznania wzajemnego dostępu do swojego rynku w przypadku towarów i usług z krajów UE oraz specjalnie stosują interwencję państwową w celu obniżenia wartości swojej waluty,
- F. mając na uwadze, że wiele wyroków w ponad 9000 procesów o piractwo, jakie miały miejsce w zeszłym roku, nie jest skutecznie wykonywanych,
- G. mając na uwadze, że Chiny nie spełniają obecnie warunków do przyznania im statusu gospodarki rynkowej,
- H. mając na uwadze, że Tajwan odegrał ważną rolę we wzroście gospodarczym Chin,
- I. mając na uwadze, że ze względu na swoją wielkość na kontynencie, liczbę mieszkańców oraz dynamiczny wzrost gospodarczy w ostatnich latach Chiny są gospodarczym supermocarstwem, które zdolne jest wpływać na kształtowanie się gospodarki światowej i z którym wszystkie pozostałe obszary gospodarcze są zmuszone konkurować,
- J. mając na uwadze, że ekspansja Chin przyniesie ogromne i korzystne możliwości, ale także wzbudzi słusne obawy europejskiego przemysłu i wynikającą stąd potrzebę politycznego zarządzania tymi stosunkami na szczeblu europejskim,
- K. mając na uwadze, że stosunki handlowe między Unią Europejską i Chinami znajdują się w centrum debaty na temat globalizacji i ilustrują wszystkie oczekiwania i sprzeczności z nią związane,
- L. mając na uwadze, że UE powinna znaleźć odpowiedź na rosnące zaniepokojenie społeczeństwa skutkami globalizacji, które będzie jeszcze się zwiększać z powodu rosnącej dominacji Chin na światowych rynkach,
- M. mając na uwadze, że w ciągu minionych pięciu lat Chiny potrojiły swoje wydatki na badania i rozwój, a Europa musi podjąć to wyzwanie, aby w przyszłości nadal korzystać ze światowej wymiany handlowej,
- N. mając na uwadze, iż problemy europejskiego przemysłu tekstylnego były do przewidzenia, ponieważ znane są inwestycje chińskiego przemysłu w tym sektorze i nie będzie to odosobniony przypadek, ponieważ podobne sytuacje mają miejsce w produkcji innych towarów, jak obuwie, a także, między innymi, w przemyśle rowerowym, samochodowym oraz hutnictwie żelaza i stali,
- O. mając na uwadze, że UE nie może pozostać bierna wobec wyzwań, jakie stawia przed nią rosnąca siła gospodarcza Chin i musi przygotowywać spójną długofalową odpowiedź,
- P. mając na uwadze, że wpływ szybkiego wzrostu Chin na ich własne zasoby naturalne i środowisko, jak też na światowy rynek surowców jest niezwykle wysoki oraz że przedsiębiorstwa z UE mają trudności z powodu rosnących cen na światowych rynkach surowców ze względu na duży popyt ze strony Chin,
- Q. mając na uwadze, że w roku 2000 Chiny zajmowały 97 miejsce na świecie pod względem emisji gazów cieplarnianych na głowę mieszkańca, ale również drugie miejsce na świecie, jeśli chodzi o największych emitentów tych gazów w ogóle oraz że stały się drugim co do wielkości światowym konsumentem energii i surowców naturalnych; mając na uwadze, że prognozy na rok 2025 przewidują rekordowo wysoki wzrost emisji tych gazów przez Chiny, które będą musiały w związku z tym odegrać znaczącą rolę w zmniejszaniu obciążenia środowiska naturalnego,
- R. mając na uwadze, że stopniowe kształtowanie się sprawiedliwszego i bezpieczniejszego świata wymaga większej solidarności nie tylko między narodami z krajów rozwiniętych i tymi z krajów słabiej rozwiniętych, ale także wewnątrz różnych narodów,

Czwartek 13 października 2005

- S. mając na uwadze, że w interesie politycznym i gospodarczym UE leży pomoc Chinom w przekształceniu się w wolne i otwarte państwo, w którym dominuje praworządność oraz w pełnym przyjęciu przez nie demokracji i gospodarki rynkowej,
- T. mając na uwadze, iż rozwój gospodarczy Chin nakłada również na ten kraj większą odpowiedzialność w regionie Azji,
- U. mając na uwadze, że obowiązkiem Unii Europejskiej, jako wiodącej światowej potęgi gospodarczej, jest nie tylko pielęgnowanie stosunków handlowych ze wszystkimi partnerami, ale także popieranie uniwersalnych wartości humanitaryzmu, demokracji i praworządności oraz że Chiny, pomimo swych niedawnych sukcesów gospodarczych, są pod tym względem dalekie od przyznania wszystkim swym obywatelom całej gamy praw demokratycznych i praw człowieka.

WTO

1. z zadowoleniem przyjmuje terminowe wdrożenie przez Chiny niektórych wymogów nałożonych przez WTO, wzywa jednak do dalszego dialogu, aby umożliwić Chinom szybkie ustosunkowanie się do licznych nierozstrzygniętych dotychczas kwestii zasadniczych dla przemysłu UE, w szczególności w zakresie wzmocnienia prawa własności intelektualnej (PWI), traktowania narodowego, przejrzystości, norm dotyczących środowiska naturalnego, norm socjalnych i zdrowotnych;
2. wzywa Komisję, w świetle licznych przypadków niewłaściwego wykonania lub stosowania przez Chiny wymogów nałożonych przez WTO, aby zapewniła w związku z tym pomoc europejskim przedsiębiorstwom, dając im skuteczne poparcie;
3. jest zdania, że UE musi dążyć do ustanowienia kontaktów handlowych z Chinami w duchu współpracy i komplementarności, dbając jednocześnie, aby obie strony mogły utrzymać i harmonijnie rozwijać swoje sektory przemysłu, rolnictwa i usług w celu zagwarantowania wszystkim swoim mieszkańcom jak najlepszego poziomu życia;
4. wzywa Chiny do stosowania się do ducha i litery art. 18 Protokołu Akcesyjnego tak, aby mechanizm rewizji przejściowej (MRP) mógł być skuteczniejszym narzędziem w rozwiązywaniu zasadniczych kwestii pozostających do rozstrzygnięcia;
5. wzywa Komisję do starannego zbadania, czy można przyznać Chinom status kraju gospodarki rynkowej i przyznania tego statusu wyłącznie po spełnieniu odpowiednich kryteriów;
6. jest zdania, że piractwo i podrabianie europejskich produktów i marek przez chińskie przedsiębiorstwa jest poważnym naruszeniem zasad handlu międzynarodowego; wzywa Komisję do przedsięwzięcia odpowiednich środków w celu ochrony własności intelektualnej europejskich przedsiębiorstw, w tym wsparcia chińskich władz w rozpoczętej przez nie walce z piractwem, monitorowania problemu i w razie konieczności poruszenia go na forum WTO;
7. wzywa Państwa Członkowskie, aby opracowały skuteczne sposoby kontroli rynku w celu jak najlepszej ochrony europejskich konsumentów przed wyrobami niezgodnymi z normą CE;
8. wzywa Komisję do przyjęcia koniecznych środków w celu zapobieżenia importowaniu do Unii Europejskiej wszelkich artykułów wytwarzanych na bazie wysoce niebezpiecznych wyrobów chemicznych, których stosowania zakazywałoby producentom europejskim ustawodawstwo europejskie lub krajowe;
9. wzywa Chiny, aby zagwarantowały takie same warunki wszystkim partnerom handlowym i nie stawały biurokratycznych przeszkód dla handlu oraz do należycie uwzględniały zastrzeżenia wyrażone przez UE i sektor przemysłu, w tym dotyczących takich dziedzin, jak korupcja, pewność prawna, podatki, kredyty, itp.;
10. wzywa Chiny jako członka WTO, aby przestrzegały norm międzynarodowych w dziedzinie statystyki;
11. wzywa Komisję do zbadania wpływu liberalizacji handlu przez Chiny i członkostwa w WTO na wzrost i postęp społeczny w Chinach;

Czwartek 13 październik 2005

12. wzywa Chiny, aby — stosownie do swego znaczenia w światowym handlu — w większym stopniu wykorzystwały w kontekście Agendy Rozwoju z Doha (ARD) swoją rolę pomostu do krajów trzeciego świata i pomogły doprowadzić do pomyślnych wyników kolejną rundę rokowań z Doha w Hongkongu;
13. wzywa Chiny, aby otworzyły swoje rynki dla zagranicznych towarów i usług oraz przeprowadziły odpowiednie reformy swego rynku i systemu gospodarczego;
14. wzywa Chiny, aby podczas udzielania zamówień publicznych stosowały przejrzyste i uczciwe procedury, które zapewniają równe szanse udziału firmom zagranicznym;
15. wzywa Chiny, aby usprawniły połączenia między swoimi sieciami transportowymi a sieciami międzynarodowymi w celu ułatwienia swobodnego przepływu osób i towarów;
16. wzywa Komisję i Chiny do stworzenia skutecznych środków, aby w przyszłości położyć kres powtarzającym się naruszeniom związanym z prawidłowym pobieraniem ceł ochronnych.

Międzynarodowe skutki konkurencji

17. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie memorandum o porozumieniu z dnia 10 czerwca 2005 r. między Komisją i rządem chińskim w sprawie ograniczenia chińskiego eksportu tekstyliów i zwraca się do Komisji, aby monitorowała zarówno przestrzeganie tej umowy, jak i sytuację w innych europejskich sektorach tekstylnych, odzieżowych i obuwniczych przy jednoczesnym uwzględnieniu długofalowych interesów europejskich importerów i detalistów; wzywa Chiny, aby zapewniły przejrzystość systemu kalkulacji stosowanego do ograniczania eksportu; wzywa Komisję, by była przygotowana do wprowadzenia środków nadzwyczajnych, jeżeli okaże się, że UE jest narażona na poważne straty materialne; wzywa również Komisję i Chiny do znalezienia rozwiązań dla krajów rozwijających się, które są najbardziej zagrożone eksportem z Chin, umożliwiając im ochronę części ich rynków, w celu opracowania rozwiązania dla najuboższej ludności;
18. jest zaniepokojony faktem, że sposób, w jaki memorandum o porozumieniu zostało początkowo wprowadzone w życie spowodował poważne zakłócenia działalności niektórych detalistów europejskich; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w następstwie nowych rozmów z władzami chińskimi podjęto ten problem, co najmniej krótkoterminowo; wzywa Komisję do dalszego monitorowania sytuacji, w celu zapewnienia aby nie pojawiły się dalsze zakłócenia w sektorze włókienniczym czy też w innych sektorach, w których znacznie wzrosła chińska konkurencja;
19. zwraca się do Komisji do przygotowania analizy długoterminowych perspektyw ratowania produkcji tekstyliów i odzieży w UE, uwzględniając zalew produktów pochodzących z Chin i innych krajów oraz przyjmuje z zadowoleniem projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie w sprawie środków prawa karnego mających na celu zapewnienie egzekwowania praw własności intelektualnej (COM (2005)0276);
20. wzywa Komisję, w odpowiedzi na niepokój krajów rozwijających się związany ze skutkami eksportu tekstyliów z Chin na ich rynki, do niezwłocznego dokonania w każdym z krajów oceny pełnych skutków zniesienia kontyngentu;
21. wzywa Radę i Komisję do uznania, że wyzwania, których obecnie doświadczają sektory tekstylny, odzieżowy i obuwniczy, a wkrótce będą doświadczać inne sektory, jak rowerowy, samochodowy, maszynowy oraz hutnictwo żelaza i stali, mają charakter systemowy oraz że wymaga to pilnego opracowania dla przemysłu UE bardziej długoterminowej strategii, która pozwoliłaby polityce handlu międzynarodowego UE uwzględnić i wyjść naprzeciw wyzwaniom takim, jak brak równowagi doświadczany w kontekście Chin, powstałym nie tylko dla miejsc pracy w UE, lecz także dla istniejących założeń dotyczących zwycięzców i przegranych w procesie globalizacji;
22. wzywa Komisję do monitorowania i regularnego informowania o zakresie wpływu konkurencji z Chin na przemysł UE oraz o tendencjach dotyczących ilości i składu sektorowego outsourcingu z UE w celu oceny pozytywnego i negatywnego wpływu ww. tendencji oraz opracowania odpowiedniej polityki działania w tym zakresie;
23. wzywa Komisję do ponownej gruntownej analizy klauzul ochronnych zawartych w porozumieniach WTO, pod kątem oceny ich adekwatności w świetle zmian w paradygmacie handlu międzynarodowego oraz do opublikowania swoich wniosków;

Czwartek 13 października 2005

24. odnotowuje, że zwiększeniu wolumenu eksportu chińskich tekstyliów do Unii Europejskiej towarzyszył gwałtowny spadek wartości tych wyrobów aż o 60 % ich wartości nabywczej, choć konsumenci europejscy niezbyt na tym skorzystali; wzywa Komisję do zbadania, czy miały miejsce porozumienia między importerami i/lub wielkimi dystrybutorami oraz do zapewnienia przejrzystości procesu kształtowania cen;
25. uznaje, że liberalizacja w różny sposób dotyka mężczyzn i kobiety oraz że zagrożenie upadkiem przemysłu odzieżowego w wielu biednych krajach po zniesieniu kontyngentów grozi poważnym osłabieniem sytuacji kobiet w tych krajach;
26. zwraca się do Komisji o przygotowanie długofalowej prognozy rozwoju światowego przemysłu oraz strategii rozwoju przemysłu w UE w celu zidentyfikowania możliwych tendencji rozwojowych w sektorach unijnego przemysłu w przyszłości, aby zapewnić konkurencyjną odpowiedź na wszystkie globalne wyzwania;
27. wzywa Komisję do nawiązania bliższego i kompleksowego partnerstwa, które byłoby korzystne dla Chin i dla UE oraz do rozszerzenia tej współpracy na więcej dziedzin i aktywną pracę nad pokonywaniem negatywnych czynników między obydwoma stronami;
28. wzywa, aby stosunki handlowe między UE i Chinami przyczyniały się do zrównoważonego i trwałego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego, ale także do rozwoju regionalnego, ponieważ niezrównoważony rozwój wiązałyby się z poważnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego;
29. wzywa Komisję i Radę do przeprowadzenia dogłębnego badania możliwości dla europejskich firm i przemysłu wynikających z rozwoju sytuacji gospodarczej w Chinach;
30. wzywa Komisję do popierania współpracy w biznesie, podnoszenia świadomości i ułatwiania nawiązywania kontaktów w celu promowania większej zbieżności regulacji (wspólne normy, ocena zgodności, regulacje techniczne, udoskonalone praktyki księgowe, lepsze mechanizmy rozstrzygania sporów itd.);
31. wzywa Komisję do podjęcia stałego badania w szerszym zakresie w celu lepszego zrozumienia kwestii delokalizacji w jej pełnym wymiarze, które obejmowałyby odpowiednie programy gromadzenia danych o przenoszeniu miejsc pracy, dokładną analizę kosztów ekonomicznych delokalizacji (w tym utraty wpływów z podatku), dane dotyczące zmiany miejsca pracy pracowników oraz ich nowych stawek wynagrodzenia oraz do dokonania analizy szerszego pozytywnego i negatywnego wpływu na społeczeństwo;
32. wzywa Komisję do podania, w jakim stopniu obecne niskie ceny sprzedaży i importu chińskich produktów przynoszą poprawę dobrobytu konsumentom w Europie i jakich średnio— i długofalowych tendencji Komisja się w związku z tym spodziewa;
33. odnotowuje, że produkty wytwarzane stanowią praktycznie 75 % światowego handlu towarami i usługami, podczas gdy sektor wytwórczy przynosi jedynie około 20 % światowego PKB; zwraca uwagę, że delokalizacja zazwyczaj dotyczy produktów wytwarzanych, niemających dużej wartości dodanej i że te zmiany przemysłowe dotyczą przede wszystkim najbardziej „wrażliwych” i najmniej wykwalifikowanych pracowników, a zatem tych, którzy mają najmniejsze możliwości adaptacji; wzywa zatem do okazywania tym pracownikom zdecydowanej solidarności społecznej, także w postaci większych inwestycji w ich szkolenie i przekwalifikowywanie, w celu reorientowania ich na pracę w sektorach, w których Europa jest nadal światowym liderem;
34. zwraca się do Komisji o dokładne zbadanie, jakie sektory obecnie lub korzystają lub będą korzystać w przyszłości z niezwyklego wzrostu gospodarczego w Chinach, ile miejsc pracy w tych sektorach zostało zabezpieczonych lub stworzonych, jakie strategie Komisja przewiduje w celu identyfikacji i promowania innych tego typu sektorów po to, aby w ogólnym rozrachunku skutek dla europejskich gospodarek w kontekście zatrudnienia i dobrobytu był dodatni oraz co Państwa Członkowskie UE będą nadal wykonywać w sektorze nowoczesnych technologii, co nie może być wykonane przez tańszą konkurencję, a w szczególności Chiny;
35. zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości wprowadzenia europejskiego systemu oznaczeń, który określałby kraj pochodzenia towaru oraz standardy społeczne i środowiska naturalnego;

Czwartek 13 październik 2005

36. wzywa Radę i Komisję do wykorzystania politycznych i gospodarczych wpływów krajów UE w celu doprowadzenia do zmiany postawy Chin wobec przestrzegania zasad handlu międzynarodowego oraz przejrzystości w przyznawaniu firmom pomocy państwowej tak, aby zapobiec obchodzeniu zakazu pomocy państwowej dla eksportu oraz usunąć przeszkody administracyjne i rządowe, które stoją na drodze importu z Państw Członkowskich UE i państw trzecich;
37. przyznaje jednak, że pomimo jasno wyrażanych obaw, Chiny stanowią rynek o wielkim potencjale dla europejskich inwestorów i że do tej pory tylko część tego rynku została wykorzystana; wzywa zatem Komisję do wskazania najskuteczniejszych środków pomocy dla europejskiego przemysłu, które pozwolą na określenie i wykorzystanie wszystkich możliwości, jakie daje ten wielki i rozwijający się rynek;
38. zwraca uwagę, że nadwyżka rachunków bieżących Chin spadła z 3,1 % PKB w roku 2003 do 1,1 % PKB w roku 2004, co było spowodowane także szybkim wzrostem importu do Chin; odnotowuje, że Chiny są obecnie drugim wiodącym partnerem handlowym UE i że perspektywy eksportu europejskich towarów na ten wielki rynek pozostają obiecujące; jest zdania, że Chiny także osiągną granicę wzrostu, ponieważ konieczne środki podjęte w celu ograniczenia liczby ludności spowodują odwrócenie piramidy wiekowej najpóźniej do roku 2015;
39. wzywa Komisję i Państwa Członkowskie do zbadania swoich aktualnych i przyszłych programów pomocy rozwojowej dla Chin w celu stwierdzenia, czy pomoc dla Chin jest równoważona przez korzyści finansowe dla Europy lub europejskich firm;
40. podkreśla, że szybki wzrost znaczenia Chin jest częściowo spowodowany mocnymi więzami gospodarczymi między Chinami i Tajwanem, co znajduje swoje odzwierciedlenie w obecności w Chinach miliona Tajwańczyków pracujących w ponad 60 000 tajwańskich firm oraz licznymi tajwańskimi inwestycjami w Chinach;
41. wyraża zaniepokojenie działalnością chińskiego sektora metali nieżelaznych, która prowadzi do strukturalnego zakłócenia międzynarodowego rynku recyklingu metali nieżelaznych; wzywa Komisję do zbadania sytuacji i zastosowania w razie konieczności środków prawnych WTO w celu zapewnienia unijnym przedsiębiorstwom dostępu do złomu na uczciwych warunkach;
42. wspiera Radę i Komisję w ich wysiłkach na rzecz doprowadzenia do elastyczności i ustanowienia rzeczywistej wartości chińskiej waluty w stosunku do międzynarodowego rynku finansowego w następstwie wprowadzenia euro;
43. wzywa Chiny, aby nadal stopniowo znosiły kontrole kursu wymiany swojej waluty, a w międzyczasie zastąpiły sztywne powiązanie z dolarem powiązaniem z koszykiem walut uwzględniającym euro; wzywa także Chiny, aby zliberalizowały swoje rynki finansowe;
44. wzywa Komisję, aby wspólnie z Chinami zbadała sposoby większego otwarcia chińskich rynków dla zagranicznych firm oraz umożliwienia zagranicznym firmom i zachęcania ich do zakładania przedsiębiorstw bez obowiązkowego udziału chińskich partnerów;
45. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja przygotowuje nową umowę ramową z Chinami i wzywa UE do wzmocnienia jej przedstawicielstwa w Chinach.

Skutki społeczne i ekonomiczne

46. zwraca uwagę, że Chinom udało się wydobyć z ubóstwa ponad 300 milionów obywateli w ciągu 20 lat, lecz wyraża niepokój w związku z faktem, że około jednej czwartej mieszkańców chińskich wsi wciąż żyje w skrajnym ubóstwie oraz że różnice dochodów w Chinach są jednymi z najszybciej zwiększających się na świecie; wzywa Komisję do wspierania Chin w dalszym rozwoju polityki spójności i do uwzględnienia tej kwestii w stosunkach handlowych z Chinami;
47. uznaje, że mimo poprawy perspektyw ekonomicznych wielu mieszkańców Chin, nie zmniejszyła się potrzeba bardziej wyrównanego rozkładu geograficznego postępu gospodarczego w celu zmniejszenia zagrożenia jeszcze wyższym bezrobociem i wykluczeniem społecznym w przyszłości;
48. wzywa Chiny do włączenia do swojego prawodawstwa Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowego Paktu Praw Społecznych, Ekonomicznych i Kulturalnych, jako jednego ze środków ustanowienia — między innymi — minimalnych norm socjalnych i środowiskowych;

Czwartek 13 października 2005

49. jest głęboko zaniepokojony brakiem praw pracowniczych w Chinach, bardzo niskim poziomem płac i rosnącą liczbą wypadków przy pracy wynikającą z niewłaściwych warunków higieny i bezpieczeństwa oraz wzywa Chiny do ratyfikowania konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO), w szczególności Konwencji nr 87 dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych oraz Konwencji nr 98 dotyczącej rokowań zbiorowych, jak również do zniesienia monopolu państwa na organizowanie związków zawodowych przewidzianego w chińskim ustawodawstwie; zwraca się do Chin o podjęcie działań mających na celu skuteczną walkę z wszelkimi formami współczesnego niewolnictwa, pracy dzieci i wyzysku, a zwłaszcza wyzysku kobiet w miejscach pracy tak, by prawa podstawowe pracowników były przestrzegane, a dumping socjalny uniemożliwiony;

50. zwraca uwagę na rosnącą stale od roku 1998 liczbą sporów pracowniczych; w odpowiedzi na to wzywa Chiny do zezwolenia na zakładanie niezależnych związków zawodowych, na przykład poprzez nadanie im mocnego statusu prawnego, wprowadzanie systemu rokowań zbiorowych, możliwość skorzystania z niezależnego szkolenia przez demokratycznie wybranych działaczy związkowych oraz ustanowienie programu wymiany między europejskimi i chińskimi związkowcami w celu umożliwienia Chinom skorzystania z wieloletnich doświadczeń europejskich w dziedzinie uczestnictwa pracowników; wzywa Chiny do utworzenia systemu opieki społecznej odpowiadającego potrzebom obywateli i zorientowanego przede wszystkim na osoby bezrobotne;

51. uznaje rosnącą konkurencyjność Chin w dzisiejszych międzynarodowych warunkach gospodarczych, ale wzywa Chiny do podjęcia skutecznych i sprawnych działań przeciwko wykorzystywaniu pracy dzieci i pracy przymusowej; zwraca się do Komisji o zaoferowanie Chinom pomocy w tej sprawie;

52. wzywa Komisję i Radę do zachowania czujności w sprawie ewentualnych ograniczeń swobodnego organizowania związków zawodowych w Hongkongu; zwraca uwagę na pozytywną rolę, jaką swobodne organizowanie związków zawodowych w Hongkongu mogłoby odegrać w poprawie praw pracowniczych w Chinach;

53. wzywa Komisję i Radę do podkreślania znaczenia uwolnienia działaczy związkowych w ich dialogu z Chinami;

54. wzywa Komisję do zbadania odpowiednich sposobów zwiększenia wzajemnego zrozumienia i docenienia odnośnych charakterystycznych cech kulturowych oraz do poprawy świadomości i akceptacji europejskiego systemu prawnego i gospodarczego;

55. oczekuje od zachodnich, zwłaszcza europejskich, firm działających w Chinach pełnego uznawania praw związkowych i przykładowego traktowania pracowników i środowiska;

56. jest poważnie zaniepokojony wysokim poziomem zanieczyszczenia środowiska przez chińskie zakłady przemysłowe oraz rosnącym zużyciem surowców naturalnych takich jak drewno z nietrwałych źródeł i z zadowoleniem zauważa ostatnie oznaki podjęcia przez Chiny istotnych działań w zakresie ochrony środowiska; podkreśla, że handel i środowisko są podstawowymi elementami WTO oraz wzywa chiński rząd, aby odegrał pełną i pozytywną rolę w promocji trwałego rozwoju zarówno w samych Chinach, jak i globalnie; zwraca uwagę, że ze względu na wielkość Chin przyjęcie przez nie na wielką skalę trwałych technologii i praktyk mogłoby mieć dodatni skutek globalny, powodując obniżenie kosztów i dając innym krajom przykład do naśladowania oraz wzywa chińskie władze do pełnego wykorzystania tego potencjału, aby Chiny mogły odgrywać wiodącą rolę w sprawach ochrony środowiska;

57. wyraża zaniepokojenie faktem, iż olbrzymi wzrost gospodarczy w Chinach prowadzi nie tylko do zanieczyszczenia środowiska, ale także do niedoborów zasobów oraz rosnących cen surowców na rynku światowym; wzywa Chiny, aby przyjęły na siebie obowiązek włączenia norm dotyczących środowiska do zarządzania wytwarzaniem i utylizacją odpadów oraz obowiązek pomocy w naprawie szkód wyrządzonych w środowisku; wzywa Komisję, aby zaczęła szukać sposobów rozwiązania problemu, w jaki sposób można zagwarantować w przyszłości dostępne pod względem finansowym, stabilne dostawy surowców i energii dla ludności i firm w Europie;

58. wzywa ponadto Radę i Komisję do wykorzystania wszystkich właściwych kanałów dwustronnych oraz instytucji i umów wielostronnych, których stronami są zarówno UE, jak i Chiny, do dalszego kładzenia nacisku na wysokie standardy dobrobytu społecznego i ochrony środowiska jako zasadniczych składników solidarności międzynarodowej;

Czwartek 13 październik 2005

59. uznaje kluczową rolę Chin w znalezieniu skutecznego rozwiązania problemu globalnego ocieplenia i nalega, aby rząd chiński kontynuował swój konstruktywny udział w międzynarodowych negocjacjach dotyczących uniknięcia niebezpiecznej zmiany klimatu; podkreśla znaczenie stałych wysiłków w celu zmniejszenia zużycia paliw kopalnych;

60. wzywa Radę i Komisję do zapewnienia poprzez wspólny Program UE-Chiny na rzecz Energii i Środowiska oraz innymi drogami, aby współpraca w zakresie energii odnawialnej/wydajności energetycznej stanowiła priorytet dla przyszłej współpracy pomiędzy UE i Chinami oraz wspierała rozwój chińskich trwałych technologii i przemysłu, w szczególności w celu stworzenia warunków do współpracy w zakresie rozwoju nowych technologii umożliwiających stabilną przyszłość; wzywa Chiny, aby budując nowe elektrownie węglowe stosowały najnowsze, najwydajniejsze i najbardziej przyjazne dla środowiska technologie i jak najszybciej zaczęły stosować tzw. czyste technologie węglowe podczas budowy takich elektrowni; wzywa również Chiny do poprawy norm bezpieczeństwa w kopalniach węgla; wzywa Komisję do zaoferowania współpracy ze strony europejskich producentów technologii górniczych; wzywa Chiny, aby w przypadku ewentualnej budowy nowych elektrowni jądrowych korzystały z europejskich doświadczeń i technologii bezpieczeństwa oraz ściśle współpracowały z europejskimi producentami i instytucjami takimi, jak Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej;

61. wzywa Komisję do zbadania najskuteczniejszego sposobu na wynegocjowanie wprowadzenia minimalnych standardów społecznych i środowiskowych do umów handlowych i na zapewnienie ich rzeczywistego przestrzegania;

62. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji mającą na celu uporanie się z importem nielegalnych wyrobów z surowca drzewnego i drewna z krajów, do których zaliczają się Chiny, poprzez proponowany „Plan działania w sprawie przestrzegania prawa leśnego, zarządzania i handlu” (FLEGT); obawia się jednak, że negocjowanie dobrowolnych porozumień partnerskich z poszczególnymi krajami nie będzie stanowić wystarczającego rozwiązania problemu;

63. zwraca uwagę, że większość drewna importowanego do UE z Chin ma postać wyrobów przetworzonych, z których część powstała z drewna, które Chiny zdobyły nielegalnie;

64. wzywa Komisję i Radę do wywierania nacisków na władze chińskie, aby podjęły one właściwe, dalekosiężne działania w celu powstrzymania importu nielegalnych wyrobów z surowca drzewnego i drewna oraz do zachęcania Chin do odegrania równorzędnej roli w działaniach regionalnych i międzynarodowych takich, jak FLEGT Azja Wschodnia, mających na celu ograniczenie handlu nielegalnie zdobytym surowcem drzewnym.

Obecne projekty, zarządzanie

65. z zadowoleniem przyjmuje dobrze przygotowany przez Komisję program współpracy z Chinami w sprawach środowiska naturalnego poprzez finansowanie programów pomocowych i zwraca się do Komisji o zapewnienie kontynuacji i rozszerzenia programu; z zadowoleniem przyjmuje ogólną chęć współpracy rządu chińskiego w sprawach ochrony środowiska;

66. uznaje, że wiele problemów Chin w zakresie środowiska naturalnego wynika nie z braku przepisów prawnych, ale z nieegzekwowania tych przepisów, i w związku z tym zwraca się do Komisji, aby uczyniła zwiększanie kompetencji ważnym elementem projektów w dziedzinie współpracy;

67. popiera zwiększenie liczby programów takich jak Program Szkoleniowy dla Kadry Kierowniczej w celu zwiększenia udziału w handlu między Chinami i UE;

68. wzywa Komisję, aby dotrzymała obietnicy złożonej Parlamentowi Europejskiemu w dniu 8 marca 2005 r. i zaoferowała wysłanie do Chin europejskich celników celem zapewnienia wsparcia i szkolenia;

Edukacja

69. wzywa Komisję do uzgodnienia z rządem chińskim popierania wzajemnej nauki i wymiany studentów oraz wzywa Komisję do stworzenia większej liczby szkół języka chińskiego na obszarze UE, jak również zapewnienia możliwości stypendiów lub funduszy dla studentów z UE zainteresowanych nauką języka chińskiego.

Dialog polityczny

70. oczekuje od UE, że równoległe do rozwoju stosunków handlowych będzie prowadzić bardziej intensywny dialog polityczny, począwszy od problematyki praw człowieka do problemów bezpieczeństwa regionalnego i globalnego;

71. ubolewa, że szybkiemu rozwojowi gospodarczemu Chin nie towarzyszy postęp w dziedzinie praw politycznych i obywatelskich ludności i że oficjalny dialog o prawach człowieka, który UE i Chiny prowadzą od 1997 r. równoległe do coraz intensywniejszego rozwoju stosunków handlowych i gospodarczych nie przyniósł sukcesów; dlatego też podkreśla potrzebę innego podejścia obejmującego ustanowienie jasnej i skutecznej polityki uwarunkowania praw człowieka w odniesieniu do ogólnej polityki handlowej UE wobec Chin;

72. ponownie wyraża zaniepokojenie sytuacją praw człowieka w Chinach; odnotowuje, że w ciągu minionych piętnastu lat dokonał się pewien postęp w tej kwestii; podkreśla potrzebę dalszych działań i uważa, że dialog w kwestii praw człowieka między Chinami i UE powinien być znacznie udoskonalony.

Embargo na broń

73. zwraca uwagę na fakt, że embargo na broń zostało nałożone na Chiny przez UE i USA (jak również inne kraje) w bezpośrednim następstwie brutalnego stłumienia przez władze chińskie demokratycznych demonstracji na placu Tiananmen w czerwcu 1989; uznaje zniesienie embarga przez UE w tym momencie za niestosowne;

*
* *

74. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządów i parlamentom Państw Członkowskich i Chin.

P6_TA(2005)0382

Iran**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Iranu**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Iranu, w szczególności z dnia 28 października 2004r. ⁽¹⁾ oraz z dnia 13 stycznia 2005r. ⁽²⁾,
- uwzględniając dialog UE-Iran na temat praw człowieka, który odbył się niedawno i podczas którego rząd irański zobowiązał się do zwiększenia stopnia poszanowania praw człowieka i wzmocnienia praworządności,
- uwzględniając Powszechną Deklarację Praw Człowieka ONZ oraz Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, jak również Konwencję o Prawach Dziecka ONZ, których Iran jest stroną,
- uwzględniając decyzję Iranu z dnia 1 sierpnia 2005r., aby wznowić program przetwarzania rud uranu naruszając zobowiązania Porozumienia Paryskiego oraz biorąc pod uwagę, że Iran usunął dnia 10 sierpnia pieczęcie z linii produkcyjnych uranu UF4 oraz z zakładów przetwarzania uranu w pobliżu Isfahanu a także wznowił działalność związaną z produkcją paliwa jądrowego,

⁽¹⁾ Dz.U. C 174 E z 14.7.2005, str. 190.

⁽²⁾ Dz.U. C 247 E z 6.10.2005, str. 159.